

موضع اسرائیل و امارات نسبت به ایران: دشمن مشترک دیدگاه‌های متفاوت

به قلم دنی سیتربنویچ (/fa/experts/dny-sytrynwwych/)

۱ سپتامبر ۲۰۲۰

همچنین دست‌یافتنی به

/ (English (/policy-analysis/israel-and-uae-iran-shared-foe-different-perspectives

العربية (/ar/policy-analysis/asrayyl-walamarat-hwl-ayran-dwwun-mshtk-wwjhat-nzr-mkhtltf/)

درباره نویسنده

دنی سیتربنویچ (/fa/experts/dny-sytrynwwych/)

تحلیل کوتاه

اعلام عادی‌سازی روابط امارات و اسرائیل در ازای تعویق طرح الحاق اراضی با توجه به تحولات گذشته چندان مایه تعجب نیست گرچه زمان آن غیرمنتظره بود اما در مورد یکی از جنبه‌های این رابطه که معمولاً مخرج مشترک آن پنداشته می‌شود یعنی دیدگاه‌های اورشلیم و ابوظبی در مورد ایران اختلافاتی وجود دارد که مرتباً دست‌کم گرفته می‌شود درک و ملحوظ داشتن این تفاوت‌ها موضوعی حیاتی برای روابطی بادوام بین دو کشور است و به‌ویژه دولت اسرائیل نیازمند درک تفاوت‌ها و نیز شباهت‌های دو طرف است.

بر کسی پوشیده نیست که اسرائیل و امارات هر دو ایران را دشمنی مشترک می‌بینند هر دو کشور برای جلوگیری از استیلای ایران در خلیج و به طور کلی خاورمیانه سال‌ها مخفیانه با هم کار کرده‌اند این دو کشور از ابتدای رابطه غیررسمی‌شان در چند دهه پیش روابط نظامی و تبادل اطلاعاتی خود را بهبود بخشیده‌اند پیوندهای دیپلماتیک‌شان را در پشت صحنه تقویت کرده‌اند و آمادگی خود را برای مقابله با تهدیدات ایران در هم زمینه‌ها ارتقا داده‌اند تصمیم‌های اخیر پرزیدنت ترامپ برای خروج نیروها از بخش‌هایی از منطقه خاورمیانه و به طور کلی جهان توسعه روابط اسرائیل و امارات را به دلیل نگرانی از احتمال کاهش حمایت مستقیم آمریکا تسهیل کرد. با این حال امارات و اسرائیل روابطی اساساً متفاوت با ایران دارند این تفاوت‌ها تا حدی ناشی از موقعیت منطقه‌ای دو کشور است ایران و امارات همدیگر را رقیب در جنگ قدرت منطقه می‌بینند اختلافات‌شان ناشی از دیدگاه‌های مخالف در چندین موضوع منطقه‌ای و چند اختلاف ارضی است در مقابل اسرائیل رژیم ایران را «شر غایی» و یک تهدید وجودی قریب‌الوقوع می‌داند اسرائیل از تعامل با تهران امتناع می‌کند و ایران تنها کشور دنیاست که عوامل موساد فقط به دلایل سیاسی و پس از دریافت اجازه صریح از نخست‌وزیر می‌توانند با اتباع آن تماس برقرار کنند این در حالی است که ارتش اسرائیل برای مقابله با توسعه‌طلبی ایران و نیروهای نیابتی آن در سوریه فعالیت گسترده‌ای دارد.

نگرش امارات و اسرائیل درباره میزان توانایی‌شان در مدیریت یک مواجهه نظامی با ایران نیز فرق دارد بر خلاف اسرائیل امارات از توانمندی‌های دفاعی و قدرت نظامی موثر به‌ویژه قدرت‌نمایی بی‌بهره است به‌علاوه امارات در یک مواجهه نظامی با ایران از کمک آمریکا کاملاً مطمئن نیست این موضوع خصوصاً در پی حمله اخیر به تأسیسات آرامکو در عربستان مشهود است ظاهراً امارات از فقدان اقدام و حمایت معنادار از طرف ترامپ غافلگیر شده و این تجربه قابلیت اتکا به آمریکا را در زمان منازعه با تردید روبه‌رو کرده است در مقابل اما اسرائیل از حمایت نظامی آمریکا مطمئن است.

وضع امارات را موقعیت جغرافیایی‌اش بغرنج‌تر کرده است این کشور در جوار ایران قرار دارد و موطن جمعیت بزرگی از ایرانیان است صرف‌نظر از آمادگی برای یک مواجهه نظامی بسیاری از اماراتی‌ها نگران تأثیر یک برخورد نظامی بین عربستان و ایران هم هستند ازجمله احتمال بروز بحران پناهندگان سعودی که به امارات روی آورند.

نهایت این‌که اسرائیل و امارات هر دو ایران را تهدید حساب می‌کنند البته به درجات مختلف ولی برای مهار این تهدید شیوه‌های متفاوتی در پیش گرفته‌اند اسرائیل رویکردی ستیزه‌جویانه برگزیده است: تهدید به استفاده از نیروی نظامی و ترویج فشار سیاسی و

اقتصادی شدید بر ایران و تحریم‌ها برای جلوگیری از توسعه‌طلبی و برنامه هسته‌ای ایران از سوی دیگر امارات حامی اقدامات دیپلماتیک برای محدودکردن تهاجم و توسعه‌طلبی ایران است اما نگران تداوم کارزار فشار حداکثری چون ممکن است این کارزار منجر به درگیری مستقیم شود و این سناریویی است که امارات فعلا نه در جهت اجتناب از آن حرکت می‌کند

درک این حقیقت که بین نگرش راهبردی اسرائیل و امارات نسبت به ایران همپوشانی مستقیم اندکی وجود دارد گویای این است که وجود دشمن مشترک برای تضمین یک ائتلاف راهبردی چه بسا کافی نباشد حتی با شکل‌گیری پیوندهای جدید در صورت برخورد نظامی بین اسرائیل و ایران پشتیبانی امارات را نباید مسلم فرض کرد همچنین اگر حمایتی در میان باشد احتمالا آن قدرها که بعضی‌ها در داخل اسرائیل فعلا توقع دارند نخواهد بود.

این مسئله به‌ویژه وقتی صدق می‌کند که اسرائیل انتظار داشته باشد از حریم هوایی یا پایگاه‌های امارات در یک حمله مستقیم به ایران استفاده کند این احتمال نیز وجود دارد که دیپلمات‌های اماراتی تردید داشته باشند که برای حمایت از اسرائیل در طرح‌های افزایش فشار بر ایران در کنار اسرائیل قرار گیرند طرح‌هایی که اسرائیل آن‌ها را برای پیشگیری از تنش‌افزایی مستقیم ضروری می‌داند با توجه به این تفاوت‌ها اسرائیل به جای مسلم فرض کردن همکاری امارات باید فعلا نه در پی یافتن زمینه مشترک با امارات باشد.

خبر اخیر درباره احتمال فروش اف-۳۵ به امارات انتظارات نامتناسبی را که می‌تواند تلاش‌های مفید برای هر دو جانب را تهدید کند برجسته کرده است امارات فروش اف-۳۵ را بخشی از بسته توافقی صلح امارات و اسرائیل می‌داند اما بسیاری از مردم اسرائیل و تشکیلات دفاعی این کشور با فروش این جنگنده‌ها به امارات به این دلیل مخالف اند که این فروش «برتری نظامی کیفی» اسرائیل را تضعیف می‌کند امری که یکی از سیاست‌های قدیمی دولت آمریکاست و قوانین آمریکا نیز آن را تضمین کرده است

با این‌همه مسئله قبول یا مخالفت با آنچه ممکن است مذاکراتی طولانی بر سر اف-۳۵ باشد باید به‌خوبی از سوی اسرائیل بررسی شود خصوصا این‌که وجود یک امارات قوی‌تر هر دو کشور را در برابر ایران قوی‌تر خواهد ساخت صرف‌نظر از نقش این مساله در توافق صلح اسرائیلی‌ها در کنار معایب باید به مزایای وجود یک امارات قوی‌تر هم فکر کنند این توافق باعث تقویت نیروی هوایی امارات علیه ایران خواهد شد و به امارات امکان خواهد داد تا آسان‌تر به اهداف ایرانی حمله کند این جنگنده‌ها همچنین بُرد هوایی راهبردی امارات را تقریبا به تمامی خاورمیانه گسترش خواهد داد و آشکارا می‌تواند در برابر ترکیه هم بازدارندگی ایجاد کند چنان‌که مشارکت امارات در یک مانور هوایی مشترک با یونان در این هفته نمونه‌ای از آن است ازین گذشته تعلل نسبت داده‌شده به اسرائیل برای فروش این جنگنده‌ها درست چند هفته بعد از اعلام توافق صلح به افزایش تنش انجامیده است امارات با لغو ملاقات سه‌جانبه با آمریکا و اسرائیل نظر خود را در مورد سرکشی اسرائیل در این موضوع نشان داده است.

دولت اسرائیل باید همچنان که به سوی شکل دادن راهبرد مهار ایران با کمک امارات حرکت می‌کند درس‌های این تجربه را در نظر داشته باشد با توجه به احتمال دگرگونی سیاست خارجی آمریکا در پی انتخابات ریاست‌جمهوری پیش رو همکاری با شرکای منطقه‌ای روزبه‌روز حیاتی‌تر می‌شود یک سیاست مشترک را می‌شود و باید متناسب با جهت‌گیری هر یک از دولت‌های بعدی آمریکا تدوین کرد: سیاستی که افزایش تنش را در صورت انتخاب مجدد ترامپ در نظر می‌گیرد و بازگشت به مذاکره احتمالی با ایران و درنهایت به برجام در صورتی که بایدن ترامپ را شکست دهد

طی مذاکرات دو کشور اسرائیل باید دنبال خطوط قرمز مشترکی باشد که باید در هر مذکره آتی با ایران بر سر یک برجام تازه در نظر گرفته شود ارائه یک موضع مشترک از طرف اسرائیل و امارات به دولت بعدی در واشنگتن احتمالا تاثیری عمیق در جهت منافع مشترک اسرائیل و امارات بر هر کدام از دولت‌های برآمده از انتخابات ایالات متحده خواهد داشت. این موضع باید مبتنی بر توافق دو طرف در خصوص اقداماتی باشد که انجام آن در صورتی که ایران در برنامه هسته‌ای خود از خطوط قرمز مشترک عبور کند ضروری است

در حوز مقابل با نفوذ و توسعه‌طلبی ایران هم اسرائیل چیزهای زیادی برای ارائه به امارات دارد برای نمونه: مجموعه‌ای از توانمندی‌های قدرت نرم مانند تلاش‌های دیپلماتیک مشترک همکاری تکنولوژیک و اقتصادی و حتی افزایش دسترسی به مدیترانه که دور زدن خطر بسته شدن تنگه هرمز از سوی ایران را ممکن خواهد کرد و بهبود تبادل اطلاعاتی گزینه‌های حمایتی در عرصه قدرت سخت نیز می‌تواند شامل اجرای مشترک حملات سایبری تهاجمی همکاری بالقوه در حمله به اماکن هسته‌ای یا زیرساخت‌های حیاتی ایران و همچنین همکاری نظامی برای درگیری محدود با نیروهای نیابتی ایران در عراق یمن یا سوریه باشد.

تنش‌های اخیر بر سر امکان فروش اف-۳۵ حاکی از شکنندگی توافق امارات و اسرائیل است به‌ویژه اگر زمینه‌های مشترک در موضوعات کلیدی ازجمله ایران به دست نیاید و در حالی که ظاهرا موضوع ایران شروع مناسبی برای توافق امارات و اسرائیل محسوب می‌شود باید تفاوت دیدگاه‌ها را هم در مذاکرات بین دو دولت ازجمله با درک این نکته لحاظ کرد که امارات شیوه‌های خودش را در برخورد با ایران دارد در حال حاضر اسرائیل فرصتی بزرگ در اختیار دارد ولی اگر یک سیاست خارجی با مبنای مشترک که منافع هر دو طرف را در نظر گیرد تدوین نشود هر دو کشور در معرض این خطر خواهند بود که برای مقابله با یک حرکت ایران کمتر از آنچه می‌توانسته‌اند آماده

*این مقاله در تریبون آزاد فکره از ستون‌های بخش عریی و بسایت انستیتو واشنگتن منتشر شده است. نظرات بیان‌شده از سوی نویسندگان این تریبون آرای شخصی هر یک از نویسندگان است و لزوماً مورد تایید انستیتو کارمندان آن هئیت امن و هیئت مشاوران آن نیست.

RECOMMENDED

BRIEF ANALYSIS

Iran Takes Next Steps on Rocket Technology

فوریۀ ۲۰۲۲

♦
Farzin Nadimi

(/policy-analysis/iran-takes-next-steps-rocket-technology)

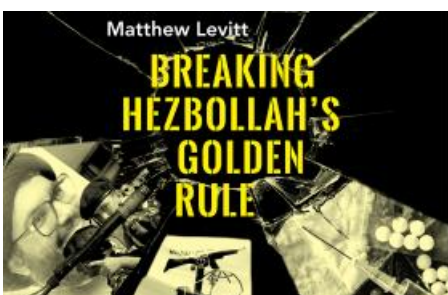
BRIEF ANALYSIS

Saudi Arabia Adjusts Its History, Diminishing the Role of Wahhabism

فوریۀ ۲۰۲۲

♦
Simon Henderson

(/policy-analysis/saudi-arabia-adjusts-its-history-diminishing-role-wahhabism)

ARTICLES & TESTIMONY

Podcast: Breaking Hezbollah's Golden Rule

٩٢.٢٢ أيار

Matthew Levitt

(/policy-analysis/podcast-breaking-hezbollahs-golden-rule)